

A historical map of a coastal region, likely in the Netherlands, showing a complex network of canals and land parcels. The map is rendered in a sepia or brownish tone. The land is divided into numerous irregular parcels, some of which are labeled with names like 'HET', 'DER', 'NOORT', 'AM', 'BACHT', 'VIER', 'VAN', 'DUY', 'LANT', 'DE', 'RANNE', and 'VE'. A prominent canal system runs through the center, with several smaller canals branching off. The map is surrounded by water, with a few small sailing ships visible. The overall style is that of an old, hand-drawn map.

ARNOLDUS VAN ANTHONISSEN EEN ZEEUWSE MEESTER UIT DE GOUDEN EEUW

FRANK VAN DER PLOEG

WOORD VOORAF

Met een reeks tentoonstellingen en begeleidende publicaties onder de gezamenlijke titel *Zeeuwse meesters uit de Gouden Eeuw* brengt het Stadhuismuseum Zierikzee het werk van meester-schilders werkzaam in Zeeland voor het voetlicht.

Na een algemeen overzicht van het werk van Zeeuwse meesters uit de zeventiende eeuw gebaseerd op de Goedaert Collectie, een tentoonstelling met louter werk van Franchois Ryckhals (1609-1647) en een expositie die diverse vormen van portretten geschilderd door Zeeuwse meesters uit de Gouden Eeuw belicht, is het nu de beurt aan een meester-schilder die aan Zierikzee is te linken.

Werk van Arnoldus van Anthonissen (1631-1703) staat centraal in de vierde expositie binnen deze reeks. Van Anthonissen is vooral bekend als derdegeneratiemarineschilder, zoon van Hendrick van Anthonissen (1605-1656) en kleinzoon van Aert Anthonissen (circa 1580-1620), wiens wortels in Vlaanderen liggen. Arnoldus werkt niet alleen als fijnschilder, hij hanteert ook 'de grote kwast'. In het Leidse St. Lucasgilde is hij zelfs deken (de hoogste gezagsdrager) van de 'grof- of kladschilders'. In Zierikzee drukt hij ook zijn stempel op het St. Lucasgilde. Daar schildert hij zijn marines, landkaarten, wapenborden en het interieur van het schip met de naam *Tholen*. Hij moet er tevens in kunst hebben gehandeld.

Tegelijkertijd is hij een aantal jaar lid van het Middelburgse St. Lucasgilde. Hij laat zich aldaar inschrijven als fijnschilder en 'merbe-laer' (marmerimitatieschilder).

Van Anthonissen zal veelvuldig hebben geschakeld vanuit zijn brede palet aan vaardigheden en is daarmee een echte zeventiende-eeuwer, een cultureel ondernemer pur sang. Voor de tentoonstelling waar dit boek bij wordt uitgegeven, heeft drs. Frank van der Ploeg met groot enthousiasme zijn en ons netwerk

afgezocht op mogelijke bruiklenen. Met zijn onderzoek heeft hij tegelijk de basis gelegd voor dit boek.

Dr. Inge Schipper, conservator van het Stadhuismuseum Zierikzee, heeft met haar onderzoek bijgedragen aan dit boek, hetgeen tot uitdrukking komt in het geheel door haar geschreven hoofdstuk 'De cultureel ondernemer' en in de inhoudelijke bijdragen die ze aan overige hoofdstukken heeft geleverd.

Drs. Katie Heyning verdient ook deze keer een uitgebreid woord van dank voor haar commentaar en correcties op conceptversies van het script voor dit boek. Dank gaat ook uit naar dr. Huib Uil voor zijn (inhoudelijk) commentaar. Alle anderen die op enigerlei wijze hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit boek én deze tentoonstelling worden bij dezen eveneens hartelijk bedankt. Zonder hun steun was de realisatie van dit, voor een relatief klein gemeentelijk museum als het Stadhuismuseum Zierikzee, grote project niet mogelijk geweest.

Zierikzee, december 2021

dr. Albert A.J. Scheffers

directeur-bestuurder
Stadhuismuseum Zierikzee

INHOUD

INLEIDING	4	DE CULTUREEL ONDERNEMER	56
FAMILIEBANDEN	6	Het St. Lucasgilde van Zierikzee	56
Aert Anthonissen	6	Niet alleen schilders	57
Hendrick van Anthonissen	8	De eis van het poorterschap	58
Jan Porcellis	8	Werking St. Lucasgilde	60
Familie Flessiers	8	Een 'prouve' voor de kladschilders	63
Post-Porcellis	9	Kunsthandel (aan banden)	65
Arnoldus van Anthonissen	11	Schutterij	67
Geboorte en jeugd	11	DE 'KLADSCHILDER'	70
Leiden	12	Het ambacht met de grote kwast	70
Zierikzee	14	Arnoldus van Anthonissen in Leiden	74
DE FIJNSCHILDER	20	De Huijbert, Middelburg	77
Ontwikkeling marineschilderkunst	21	Scheepssier	79
Geboorte van een genre	22	<i>Den Gecroonden Burcht</i>	80
Hendrick Vroom cum suis	23	<i>De vissers herder</i>	81
Jan Porcellis	26	<i>De Tholen</i>	82
Derde fase marineschilderkunst	31	Zierikzee – Stadsschilder	84
Drie generaties marineschilders	32	Rekeningen	84
Aert Anthonissen	32	Kaarten	85
Hendrick van Anthonissen	34	<i>Het landt van Schouwen [...]</i>	85
Arnoldus van Anthonissen	37	<i>Figurative Caerte Vanden land van Schouwen</i>	90
Amsterdam	38	De vronenkaart	91
Bekende plaatsen / bouwkundige elementen	39	Heraldische wapens	92
Onbekende plaatsen / bouwkundige elementen	45	Schouw stadhuis	92
'Hard weer' en een 'seekalmpje'	47	Blazoenen en rouwborden	94
Waardering	47	Varia	95
Zeeuwse collega's	48	Oude Mannenhuis en Burger Weeshuis	97
Jacob Theunisz. van der Croos	51	Vergulden	99
Anthony van Dam	51	De merbelaer	99
Herman(us) Coets/Koets	51	Literatuur	102
Wouter Hoop	51	Noten	105
Philip(s) van Macheren	51	Colofon	112
Pieter Vogelaer	53	Bijlage I	
		Arnoldus van Anthonissen in jaartallen	
		Bijlage II	
		Overzicht gesigioneerde schilderijen Arnoldus van Anthonissen	

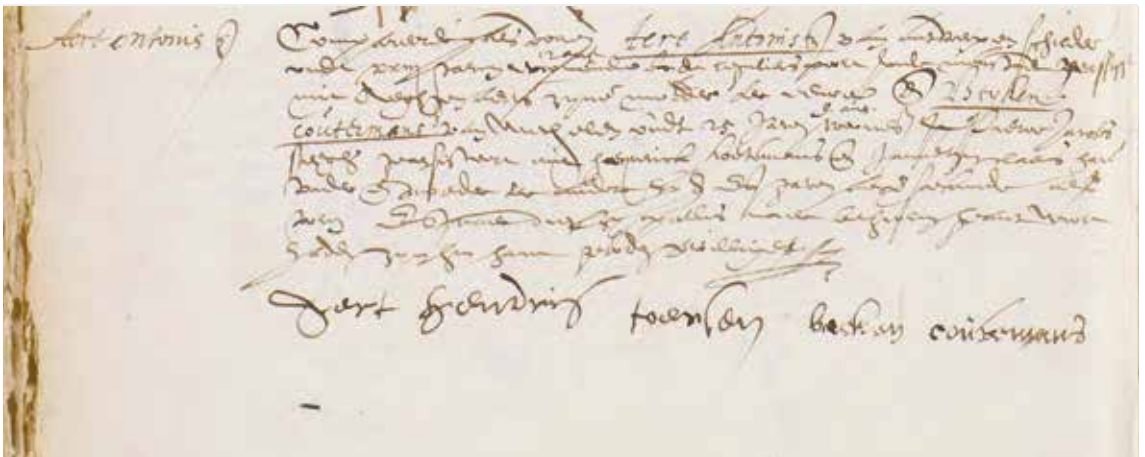
FAMILIEBANDEN

Arnoldus van Anthonissen is de derde generatie in een familie van schilders die zich heeft gespecialiseerd in marines.² Aert Anthonissen (1579/'80-1620) en Hendrick van Anthonissen (1605-1656) gaan hem voor. Het volgende hoofdstuk belicht de schilderkunstige ontwikkelingen, waarbij Arnoldus centraal staat. Deze ontwikkelingen zijn niet los te zien van de familiale banden en die gaan verder dan puur bloedverwantschap.

Nieuw onderzoek naar de familierelaties heeft geleid tot een completer overzicht van de familiebetrekkingen en naar het gebruik van de naam (Van) Anthonissen. Deze blijkt langer als familienaam in gebruik te zijn dan is gedacht. Ook blijkt de tot op heden als Aert Anthonisz. bekende grootvader geen zoon van een Anthonis, waarmee Anthonisz. als patroniem niet correct is. Vooruitlopend op het hierna volgende zouden deze drie schildernamen vanaf heden moeten worden gebruikt: Aert Anthonissen (Aert Hendricksz. Anthonissen), Hendrick van Anthonissen (Hendrick Aertsz. van Anthonissen) en Arnoldus van Anthonissen (Arnoldus Hendricksz. van Anthonissen).

AERT ANTHONISSEN

Het geboortjaar van Aert Anthonissen is te plaatsen in 1579 of 1580, hetgeen is op te maken uit de opgegeven leeftijd van 23 jaar wanneer hij op 9 augustus 1603 in Amsterdam in ondertrouw gaat. Daarbij is duidelijk dat hij in Antwerpen is geboren. 'Compareerden als voren Aert Anthonis[...] van Antwerpen schilder oudt xxij jaeren woonende bei den Regulierspoort [...den] nieuwen stadt geassyst[eert] met Aeghen Aerts zyne moeder ter eenre ende Beycken Coutermans van Mechelen oudt 25 jaeren woonende Pieter Jacobs Steegh geassisteert met Heynrick Koetermans ende Jannetgen Claes haren vader ende moeder ter andre [syde]'. Hij ondertekent met 'Aert Hendricx Toensen' (afb. 1).³ Hiermee wordt duidelijk dat 'Anthonissen' een familienaam is, in dit geval verkort tot 'Toensen' (hetgeen gelijk staat aan Anthonissen/Theunissen etc.). Vermoedelijk heeft deze familienaam ook al in de zeventiende eeuw tot verwarring geleid en is men er geregeld vanuit gegaan met een patroniem van doen te hebben. In archiefstukken is vaak iets

1. HANDTEKENING AERT ANTHONISSEN BIJ INTEKENEN ONDERTROUW, 9 AUGUSTUS 1603. STADSARCHIEF AMSTERDAM.

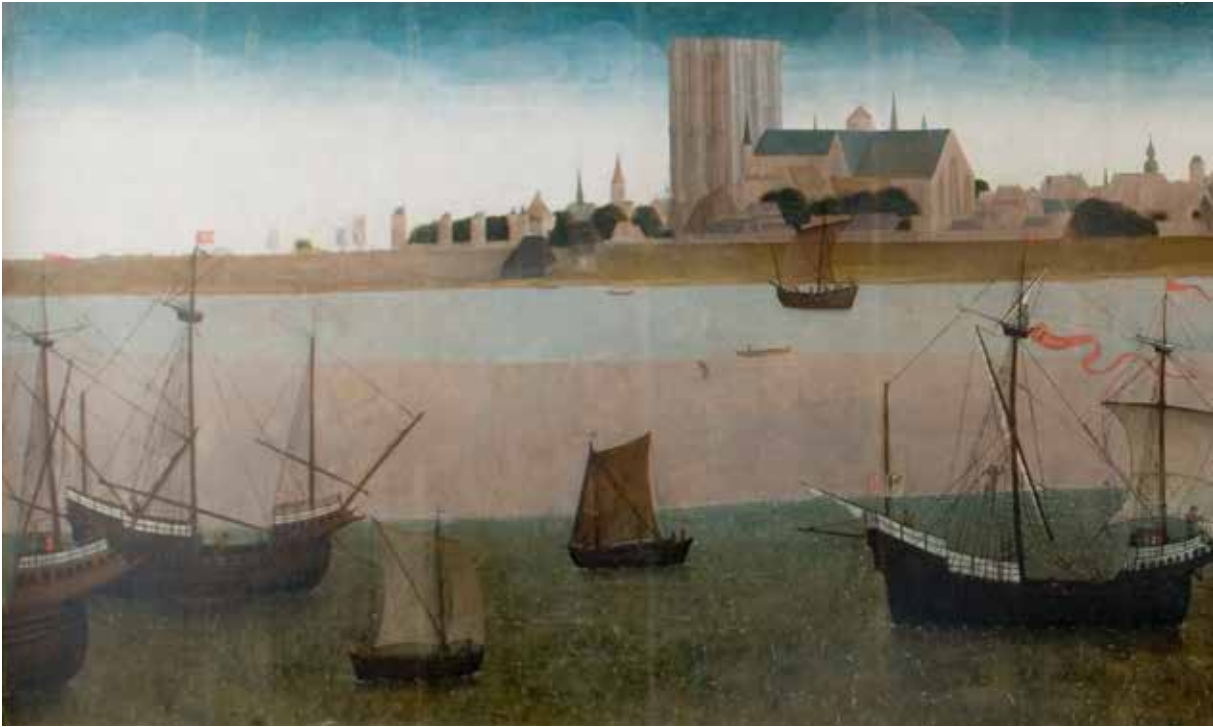
te lezen als 'Anthonis/Antonis' met een afkortingsslingertje na de s en dat kan hebben gestaan voor 'sz' of 'sen'. Hier wordt vanaf nu consequent 'Anthonissen' gebruikt en waar duidelijk een afwijkende spelling is te lezen, wordt deze tussen aanhalingstekens gegeven. Er is in de kunsthistorische literatuur vrij algemeen gesteld dat Aert Anthonissen rond 1591 met zijn ouders vanuit Antwerpen naar Amsterdam is verhuisd. Hij wordt zelf (pas) poorter in Amsterdam op 6 april 1604.⁴ Mogelijk vestigen zijn ouders zich net buiten de stad, hetgeen ook op te maken lijkt uit zijn ondertrouwgegevens. Was zijn vader direct poorter van Amsterdam geworden dan waren de minderjarige zoons dat ook geweest. Korte tijd na het verkrijgen van het poorterschap wordt op 23 mei 1604 in de Oude Kerk het eerste kind van Aert Anthonissen en Beijke Coutermans gedoopt, dochter Maijken. Getuigen zijn de vader van Beijke, Heynrick Koetermans, en Aechien Aertsdr., de moeder van Aert.⁵ Maijken lijkt jong te overlijden. Op 29 mei 1605 wordt zoon 'Henrick' gedoopt in de Nieuwe Kerk. Als naam van de vader wordt gegeven 'Aert Henrixsz'. Moeder is 'Beyke Coetermans', getuige is opnieuw

haar vader 'Henric Coetermans'.⁶ Hendrick van Anthonissen is vernoemd naar zijn beide opa's. In de Nieuwe Kerk volgt op 15 maart 1609 de doop van Meijke, waardoor kan worden gesteld dat de eerder geboren Maijken tussentijds is overleden. Haar ouders heten hier 'Aert Antuenissen/Antuenisz' en 'Berber Coetemans'. Getuige is 'Jolyntje Alewijns'.⁷ Op 18 januari 1613 is er een vermelding van Aert Anthonissen, getrouwd met 'Barbelgten Heyndricks', dochter uit het eerste huwelijk van 'Heyndrick Cooterman'.⁸ Ze wonen dan in de Houtstraat in Amsterdam. Op 17 januari 1616 vindt de doop plaats in de Oude Kerk in Amsterdam van Katlijn, dochter van 'Aert Anthonissen schilder' en 'Barbel Heynrixdr'.⁹ Het is mogelijk dat er tussen 1609 en 1616 meer kinderen het licht hebben gezien, maar vooralsnog zijn dezen niet te destilleren uit de doopboeken. Abraham Bredius trof in de notariële akten van notaris F[rederik] van Banchem een machtiging van 1 augustus 1614 aan van 'Artus Anthonisz., schilder, man en voogd van Barber Cothemans', dat zij [Barber] de erfenis van haar tante Maycken Cothemans, bij leven bagijn, in Mechelen in ontvangst kon nemen.¹⁰

ARNOLDUS VAN ANTHONISSEN, GEZICHT OP VALKHOFBURCHT EN HUNNERPOORT MET STAD, WAAL EN KNOODSENBURG, NIJMEGEN. MUSEUM HET VALKHOF, NIJMEGEN, INV. NR. 1989.12.9

DE FIJNSCHILDER

5. ANONIEM, REDE VAN ZIERIKZEE, 1500-1540. STADHUISMUSEUM ZIERIKZEE, INV. NR. 1363.

Arnoldus van Anthonissen is de kunstgeschiedenis ingegaan als derde in lijn van een familie van marineschilders. Hij is niet tweede- of derderangs, maar zijn kwaliteiten worden – niet geheel ten onrechte – wat lager ingeschaald dan van zijn schilderende vader en grootvader. Vooral opa, Aert Anthonissen, wordt hoog aangeslagen. Om te zien hoe de (Van) Anthonissens zich verhouden tot hun tijdgenoten en tot elkaar volgen hier in vogelvlucht bespiegelingen over het specialisme van het scheepjesschilderen en hoe zij daar – ieder voor zich – in zijn te passen. Het hoofdstuk besteedt ruim aandacht aan Arnoldus. Hij is hier dé Zeeuwse meester; ook al is hij import.⁵⁷

ONTWIKKELING MARINESCHILDERKUNST

Het genre van de marineschilderkunst, schepen bij/in open water, zee-kusten en

binnenwateren, blijkt in de loop van de zeventiende eeuw geliefd te worden bij degenen die het zich kunnen veroorloven hun huis te verfraaien met schilderijen. De 'stormpjes', 'zeetjes', etc. komen steeds vaker voor in de boedelinventarissen en ook vandaag de dag is er nog altijd een gezonde markt voor particulieren om aan goede marines te komen. Zoals wel vaker vindt deze schilderkunstige tak van sport zijn wortels in Vlaanderen, al is dé grondlegger een echte Hollander: Hendrick Cornelisz. Vroom (1562/'66-1640) uit Haarlem. Het beste overzicht van de Nederlandse marineschilderkunst biedt nog altijd het standaardwerk *Die Holländische Marinemalerei des 17. Jahrhunderts* dat Laurens J. Bol (1888-1994) in 1973 publiceerde. Het boek behandelt de grondslag en ontwikkelingen aan de hand van een indrukwekkend aantal – vaak door hem boven water gehaalde – marineschilders. Veel Zeeuwen zijn er niet actief geweest in

14. HENDRICK VAN ANTHONISSEN, SCHEPEN BIJ ZIERIKZEE MET DE ZUIDHAVENPOORT IN DE ACHTERGROND. RIJKSMUSEUM, AMSTERDAM, INV. NR. SK-A-2970 (IN LANGDURIG BRUIKLEEN AAN STADHUISMUSEUM ZIERIKZEE).

beoefend thema, het strandgezicht. Een bekend voorbeeld, het *Strandgezicht met schepen* in het museum in Schwerin¹⁰⁰ heeft in de publicatie van Gerlinde de Beer gezelschap gekregen van *Kustlandschap met een tent* dat '164[.]' is gedateerd.¹⁰¹ Het is een heel fris en kleurrijker werk dan Van Anthonissen

15. HENDRICK VAN ANTHONISSEN?, DE ZUIDHAVENPOORT, ZIERIKZEE. FOTO: ZEEUWS ARCHIEF, BEELDBANK SCHOUWEN-DUIVELAND, NR. ZM-1926.

eerder maakt en daarmee een opmaat naar schilderijen waarin hij wat afstand neemt van Porcellis. Zo'n werk is *Schepen bij Zierikzee met de Zuidhavenpoort in de achtergrond* (afb. 14). Hendrick van Anthonissen moet hiervoor wel in Zeeland zijn geweest en dus in Zierikzee. Het schilderij is tussen 1640 en 1650 te dateren en toont Van Anthonissen op zijn best. Niet alle details zijn correct weergegeven, maar hij komt een heel eind. Het is een bijzonder aantrekkelijk werk met een uitgeknipte verdeling in lichte en donkere partijen en een uitzonderlijk gevoel voor detail. Dat komen we bij Hendrick meestal alleen bij vlaggen tegen, maar dit schilderij is ervan doordeesemd. Vader Aert gebruikt lichte verf om te accentueren. Hendrick past het trucje wel toe langs de randen van de paaltjes en drijfhout waarop hij signeert. Bij *Schepen bij Zierikzee* [...] is deze werkwijze op veel meer plekken waar te nemen, zij het dat hij hier vooral dunne witte sliertjes verf gebruikt om details uit te lichten, zoals bij de

16. ARNOLDUS VAN ANTHONISSEN, ZEILBOTEN OP KALM WATER MET VISSERS OP DE VOORGROND, 1652. DOROTHEUM, WENEN, 21-4-2010.

17. ARNOLDUS VAN ANTHONISSEN, DE SLAG IN DE SONT (1658). MUSEUM DE LAKENHAL, LEIDEN, INV. NR. 7.

baksteenmuren. Het is alsof hij hier teruggrijpt op wat zijn vader hem geleerd moet hebben. Er bestaat een tekening waarop precies vanuit hetzelfde standpunt de Zuidhavenpoort met omgeving is vastgelegd (afb. 15). Lang is gedacht dat het een na-tekening is, mogelijk zelfs uit de achttiende eeuw. Naast opmerkelijke overeenkomsten zijn er echter zoveel grotere en kleine verschillen dat eerder gedacht kan worden aan een voorstudie. Op de tekening ontbreken de grotere boten links, waar hekwerk is te zien dat voor die schepen is opgeofferd. De aankleding van de gebouwen is in het schilderij verregaand gedetailleerd, maar dat zijn elementen die een ervaren schilder wel uit het hoofd kan invullen. Een aanwijzing voor het gebruik van de tekening als geheugensteun is het kerkachtige gebouwtje links van de poort met uitstekend plankier hoog aan de voorgevel. Dat detail is in het schilderij niet vergeten, sterker nog, er is daar reuring met een vervaarlijk aantal mensen die in de weer zijn met een soort hekje. Het schilderij is hoe dan ook drukbevolkt. Wat betreft de schepen vragen er hier twee de aandacht: in het volle licht een oorlogsschip, geschilderd met een precisie die we bij Hendrick zo nog niet hebben gezien en een boeier middenvoor in de schaduw. Het is het soort scheepje dat zoon Arnoldus tot handelsmerk zal verheffen, maar daarover later meer. Van Hendrick van Anthonissen zijn ook enkele brunailles bekend, schilderijen in monochrome

sepiatinten, waarmee hij misschien een meer schilderachtig alternatief heeft willen bieden voor de dan in opkomst komende penschilderijen van de Van de Veldes. Deze Van Anthonissen combineert op wat latere leeftijd de vroege verworvenheden van zijn vader met de onuitwisbare invloed van Porcellis en maakt werk dat best uit de schaduw mag treden van deze grote roergangers.

ARNOLDUS VAN ANTHONISSEN

Van Arnoldus van Anthonissen zijn op dit moment zo'n 28 gesigioneerde marineschilderijen aan te wijzen (Bijlage II). De meeste bevinden zich in particuliere verzamelingen, waardoor het eigenlijk onmogelijk wordt de werken met eigen ogen te bestuderen. Wanneer we daar de zes grote, gedateerde en gesigioneerde kaarten aan toevoegen, is dat een aardige basis onder een behoorlijk oeuvre. Zeker wanneer in ogenschouw wordt genomen dat Van Anthonissen hoofdzakelijk de kost verdient als kladschilder. Gedateerd werk – op de kaarten na, maar die zijn te beschouwen als toegepaste schilderkunst – is er nauwelijks. Aangezien Van Anthonissen wel varieert, maar zich niets lijkt aan te trekken van de ontwikkelingen in de marineschilderkunst, is het niet mogelijk om zijn werk op basis van dateringen te groeperen. Al was het maar bij benadering.

32. ARNOLDUS VAN ANTHONISSEN, SCHEPEN EN ROEIBOOT IN STERKE WIND. SUERMONDT-LUDWIG-MUSEUM, AKEN, INV. NR. GK 177.

De inventaris van de weduwe van 'Gillis Marcusz. van Walwÿc, in sÿn leven camerheer van de weescamer binnen Leyden. Zÿ overleed 19 Mey 1668 te Leyden' noemt tweemaal 'een zeetge gedaen door Arnoldus Antonis'. In de inventaris van Jan Jansz. van Rhijn, van 19 april 1668, is als nr. 149 opgenomen 'Een zeetge van Arnoldus Antonissen'. In de 'Staet en Inventaris' van oktober 1669 van Harmanus Capoen en Maria Geraers in Haarlem (ondertekend op 19 december 1669) wordt een 'stuck van Arnoldus v. Anthonissen' gewaardeerd op 10 gulden, een gemiddeld bedrag.

Er zitten veel stukken op de helft, maar ook zijn er stukken die ruim het dubbele doen. Op 22 april 1675 bevindt zich in de inventaris van Hendrick Cannegieter 'een Seekalmptje van Arnoldus Anthonisz met een dubbele ebbe lijst'. Ten slotte is er een vermelding van 'Een seetge door Aernout Antonisz' in de inventaris van Abraham van Tongeren, opgemaakt in Leiden op 30 april 1685.

Opvallend, maar ook weer niet zo verbazingwekkend, is dat de vermeldingen alle uit Leiden en Haarlem komen. Beide plaatsen stroken (qua afstand) met de vroege werkzame periode van Van Anthonissen. De vondsten zijn ook afhankelijk van waar Bredius heeft gezocht.

Het is de vraag of Bredius op dezelfde manier de Zeeuwse archieven – zo die er toen nog waren – heeft uitgeplozen.

Arnoldus werd door zijn tijdgenoten gewaardeerd als volwaardig fijnschilder, zoveel is wel duidelijk. Zijn marines moeten in het licht worden gezien van zijn opvatting. Het ging hem niet om zo realistisch mogelijk te schilderen. Meer dan zijn grootvader en ook zijn vader is niet de stofuitdrukking leidend, maar de sfeer. Arnoldus van Anthonissen is een zeventiende-eeuwse impressionist.

ZEEUWSE COLLEGA'S

Aan vrijwel alle kanten omringd door water, met een groot aantal zeer belangrijke havens, de Noordzee om de hoek en de Ooster- en Westerschelde dwars door het land. Je zou verwachten dat het specialisme van het marineschilderen in de zeventiende eeuw een Zeeuwse aangelegenheid is geweest. Niets lijkt minder waar. Hoewel de Zeeuwse wateren een grote aantrekkingskracht hebben uitgeoefend op 'scheepsschilders' uit de gehele Republiek, zijn Zeeuwse schilders van wie nu zeker is dat ze de focus hebben gelegd op dit

33. ARNOLDUS VAN ANTHONISSEN, TJALK BIJ STEVIGE BRIES. PARTICULIERE COLLECTIE.
FOTO: VEILINGHUIS AAG, AMSTERDAM.

genre op de vingers van één hand te tellen. En dat letterlijk. Naast Arnoldus van Anthonissen komt Laurens Jan Bol in zijn onvolprezen *Holländische Marinemalerei* niet verder dan Adriaen Pietersz. van de Venne ('Seelands Marinemaler ad interim'), Wouter Hoop, Philips van Macheren en Pieter Vogelaer. Bovendien,

de gegevens omtrent vier van hen zijn alleszins spaarzaam. Zoals Bol zelf al min of meer aangeeft, is Van de Venne geen specialist geweest. Wouter Hoop moet het stellen zonder afbeelding in het boek en Bol beperkt zich bij hem – noodgedwongen – tot een paar verwijzingen. Philips van Macheren komt er minder bekaaid

COLOFON

Arnoldus van Anthonissen – Een Zeeuwse meester uit de Gouden Eeuw verschijnt ter gelegenheid van de gelijknamige tentoonstelling in Stadhuismuseum Zierikzee, van 17 december 2021 t/m 13 november 2022

Uitgave

WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
www.wbooks.com
i.s.m.
Stadhuismuseum Zierikzee
info@stadhuismuseumzierikzee.nl
www.stadhuismuseumzierikzee.nl

Tekst

Frank van der Ploeg,
m.m.v. Inge Schipper

Beeldredactie

Frank van der Ploeg

Vormgeving

Marinka Reuten, Amsterdam

© 2021 WBOOKS

ZWOLLE / STADHUISMUSEUM
ZIERIKZEE / FRANK VAN DER PLOEG
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2021.

ISBN 978 94 625 8451 8
NUR 646

Boek en tentoonstelling zijn mede mogelijk gemaakt door

Stadhuismuseum Zierikzee, uitgever WBooks en auteur zijn de volgende instellingen en personen erkentelijk voor hun bijdragen

- Christie's New York
- De Groot Schilderijenrestauratie, Alkmaar
- Dorotheum, Wenen
- Erfgoed Delft, Stadsarchief
- Erfgoed Leiden
- Galerie Barnabé, Parijs
- Gemeente Middelburg
- Het Scheepvaartmuseum, Amsterdam
- Jhr. dr. M.W.C. de Jonge
- Koninklijk Oudheidkundig Genootschap [KOG], Amsterdam
- Koninklijk Zeeuwisch Genootschap der Wetenschappen [KZGW], Middelburg
- Kunsthandel P. de Boer, Amsterdam
- Maritiem Museum Rotterdam
- Museum De Lakenhal, Leiden
- Museum Het Valkhof, Nijmegen
- National Gallery of Ireland, Dublin
- Nederlands Openluchtmuseum, Arnhem
- Pieterskerk Leiden
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed [RCE], Amersfoort
- RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag
- Rijksmuseum, Amsterdam
- Rijksmuseum Twenthe, Enschede
- Dhr. M.G. van Santen, Deventer
- Sir Max Aitken Museum, Cowes
- Staatliche Museen, Gemäldegalerie, Berlijn
- Stadsarchief Amsterdam
- Stichting Burger Weeshuis, Zierikzee
- Stichting Cultureel Erfgoed Geslacht De Jonge
- Suermondt-Ludwig-Museum, Aken

- Streekmuseum Jan Anderson, Vlaardingeng
- Veilinghuis AAG, Amsterdam
- Veilinggebouw De Zwaan, Amsterdam
- Waterschap Hollandse Delta, Ridderkerk
- Waterschap Scheldestromen, Middelburg
- Zeeuws Archief, Middelburg
- Zeeuws Archief, Zierikzee
- Zeeuws maritiem muZEEum, Vlissingen
- Zeeuws Museum, Middelburg

Eerder verschenen in deze reeks:

